

Σοφίας, τὸν Ἰννοκέντιον Γ' ὡς πρῶτον ἐπὶ τῆς γῆς ἐπίτροπον τοῦ Σωτῆρος καὶ περιέλαβε τὸ ὄνομα εἰς τὰ δίπτυχα. Ἀλλ' ὅμως ὁ μὲν λαὸς καὶ ὁ κλῆρος ἀπετροπιάζοντο τὴν ἔνωσιν ἢ δὲ ψιλὴ ἐκείνη περὶ τῶν πρωτείων διακήρυξις δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ ἱεράρχου τῆς Ρώμης, ὅστις ἤξιον νὰ λάβῃ πλήρες δικαίωμα τῆς δικαιοδοσίας καὶ τῆς κυρώσεως ὡς πρὸς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Ὡστε ὁ Ἀλέξιος Δ' παρώργιζε μὲν τὸ ὑπῆκοον δὲν κατώρθωνε δὲ νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς Φράγκους. Καὶ ἐξῆλθε μὲν κατὰ μῆνα Αὐγούστον ἐπὶ Θράκην μετὰ τινος μοίρας τοῦ φραγκικοῦ στρατοῦ, δι' ἧς καθυπέταξεν εἴκοσι πόλεις καὶ τεσσαράκοντα κόμας, ἀλλὰ τῇ 11 Νοεμβρίου ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βυζάντιον, ὅπου ἡ δυσαρέσκεια εἶχε κορυφωθῆ, οἱ δὲ ὀλίγοι περιλιπόμενοι ἔτι χρηστοὶ ἄνδρες εἶχον πείσει τὸν τυφλὸν Ἰσαάκιον ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαρκέσῃ, ὅτι νέος πρὸς τοὺς δυτικούς πόλεμος ἦτο ἀναπόδραστος καὶ εἶχον ἀρχίσει νὰ ἀνορθώσωσι μὲν τὰ τεῖχη νὰ πληρῶσι δὲ τὰ ρήγματα. Ὁ Ἀλέξιος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἠθέλησε κατ' ἀρχὰς νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τοὺς ξένους συνθεθειμένων καὶ ἠγωνίσθη νὰ κορέσῃ τὴν χρηματικὴν αὐτῶν πλεονεξίαν. Ἀλλ' ἡ βία τῶν πραγμάτων διδάσκει πολλάκις ὅτι δὲν ἰσχύει νὰ διδάξῃ ἢ σύνεσις. Μετ' ὀλίγον ἐδέησε νὰ πεισθῇ καὶ ὁ Ἀλέξιος ὅτι ἀρχῶν μόνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν πλησιοχώρων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πορισθῇ τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα ὅθεν μετὰ τινος ὑπεκφυγὰς εἶπε ρητῶς εἰς τὸν Βονιφάτιον ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ ἐξκολουθῆσῃ τὰς πληρωμάς του. Τότε πρεσβεία τῶν σταυροφόρων προσελθούσα εἰς τὰ ἀνάκτορα προισταμένου τοῦ Conon de Béthune, ἀνδρὸς περιφῆμον διὰ τὴν εὐγλωττίαν αὐτοῦ, ἤλεγξεν αὐθαδέστατα τὸν Ἀλέξιον Δ' ἐπὶ παραβάσει τῶν συνθεθειμένων καὶ ἠπειλήσεν ὅτι, ἐὰν ἐπιμείνῃ εἰς τὴν παράβασιν ταύτην, θέλει καταπολεμηθῆ. Ἐντεῦθεν πολλὴ ἐξερράγη ἀγανάκτησις περὶ τὸν Ἀλέξιον, οἱ δὲ πρέσβεις ἔσπευσαν νὰ ἀναχωρήσωσιν, ἵνα μὴ πάθωσι τι κακόν. Ἐπειτα ἠθέλησε νὰ τον ἴδῃ καὶ ὁ Δάνδολος καὶ ἦλθον εἰς προσωπικὴν συνέντευξιν ἐν τῷ λιμένι. Ὁ Δάνδολος ἐλέγξας πάλιν αὐτὸν τὸν προέτρψε νὰ πληρῶσῃ. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἀλέξιος ἀπεφῆναιτο ἀποτόμως ὅτι οὔτε δύναται οὔτε θέλει νὰ δώσῃ πλείοτερα, ὁ γηραιὸς τῆς Ἑνετίας δόγης, ὅστις δὲν εἶχε συνηθίσει ν' ἀκούῃ τὸν νεανίσκον ἐκείνον εἰμὴ ὡς ἱκέτην πρὸς αὐτὸν λαλοῦντα, παροργισθεὶς διὰ τὴν τοιαύτην τοῦ ὕφους του μεταβολήν, «αἴσχιστον παιδάριον, ἀνεφώνησεν, ἡμεῖς ἀπὸ κοπρίας σε ἀνεστήσαμεν, καὶ ἡμεῖς πάλιν θέλομέν σε ρίψαι εἰς τὴν κοπρίαν». Μεθ' ὃ ἐγένετο ἐπίσημος τοῦ πολέμου διακήρυξις περὶ τὰ τέλη Νοεμβρίου 1208.

Συμβάντος δὲ χειμῶνος βαρυτάτου, οἱ Φράγκοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ πλοῖα αὐτῶν ἐντὸς τοῦ Κερατίου κόλπου καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν προσέβαλον ἀμέσως τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀλλὰ περιορίσθησαν κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ νὰ ληστεύωσι καὶ νὰ πυροπολῶσιν ἀπάσας τὰς περὶ τὴν Προποντίδα ἐπαύλεις. Εἰς μάτην οἱ ἀρχοντες προέτρπεον τὸν βασιλεῖα νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ στρατοῦ ὁ ἀνανδρος ἐκεῖνος νέος ἐθεώρει ἀτάραχος τὰς συμβαινούσας καὶ ἐπικειμένας συμφοράς. Ἐντεῦθεν, εἰς τῶν ἀπωτέρων αὐτοῦ συγγενῶν, ὁ Ἀλέξιος Δούκας Μούρτζουφλος (οὕτως ἐπονομασθεὶς ἐκ τοῦ «συνεσπᾶσθαι τὰς ὀφρῦς καὶ οἶον τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπικρέμασθαι», ὅστις ἀνέκαθεν μὲν ἐπρέσβευε τὸν κατὰ Λατίνων πόλεμον, ἦτο δὲ ἀνὴρ γενναῖος, πλούσιος, πονηρὸς καὶ ἀγαπητὸς παρὰ τῷ λαῷ, ἀνέλαβε τὸν κατὰ τῶν ληστρικῶν ἐκείνων ἐπιδρομῶν ἀγῶνα. Καὶ τῇ μὲν πρώτῃ Δεκεμβρίου ἐξεληθὼν τῆς πόλεως κατ' ἀρχὰς ἠὺδοκίμησεν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐγκαταλειφθεὶς παρὰ πάντων σχεδὸν μόλις διεσώθη ἐκ τοῦ ἐσχάτου κινδύνου. Τὰ αὐτὰ δὲ συνέβησαν καὶ τῇ 27 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Κατόπιν ἐπεχείρησεν ὁ Μούρτζουφλος